

परिरोधमर्मरमरुत् RĪĀ-TAR. 2, 165.

परिल m. N. pr. eines Mannes gaṇa शिवादि zu P. 4, 1, 112. — Vgl. पारिल.

परिलघु (प० + लघु) adj. überaus leicht verdaulich: पयः क्षोतसाम् MBH. 13.

परिलङ्घन (von लङ्घ् mit परि) n. das Hinundherspringen R. 4, 52, 16.

परिलेख (von लिख् mit परि) m. Umriss (mit Linien, Furchen), Figur, Zeichnung: भूमि० KAUC. 18, 52. Schol. zu KĪTJ. ÇA. 17, 4, 11. SŪBAS. 6, 8.

परिलेखन (wie eben) n. das Umreißen (mit Linien u. s. w.) KĪTJ. ÇA. 8, 5, 1, 7.

परिलेकिन् (von लिक् mit परि) m. eine best. Krankheit des Ohrs SUÇA. 2, 149, 11. 150, 6.

परिलोप (von लुप् mit परि) m. Verletzung (in übertr. Bed.), Vernachlässigung, Unterlassung: आचार० KULL. zu M. 12, 33. वेदविकृतानां कर्मणाम् ders. zu 11, 203. आचार्यशास्त्रापरिलोप R. V. PAṬ. 1, 16. सत्यत्रयधर्मस्यापरिलोपार्थम् KULL. zu M. 8, 122.

परिवंश (प० + वंश) gaṇa ऋष्यादि zu P. 4, 2, 80. Davon ०कं ebend.

परिवक्त्रा (प० + वक्त्र) f. 1) eine rundliche Grube ÇAT. BR. 13, 8, 4, 2. — 2) N. pr. einer Stadt (nach dem Comm.) ÇAT. BR. 13, 5, 4, 7.

परिवत्सक (von प० + वत्स) m. pl. Bez. des von Vatsa abstammenden Geschlechts HARIV. 1059.

परिवत्सरं (प० + व०) m. ein rundes —, volles Jahr H. 159. य उदात्तन्पितेरा गोमयं वस्वतेनाभिन्दन्परिवत्सरे वलम् RV. 10, 62, 2. TBA. 1, 3, 5, 6. M. 1, 12. सकृन्न परिवत्सरान् MBH. 1, 3202. 3507. 3607 (neutr.). 3731. 3, 9932. 4, 94. 5, 3424. 7088. 7, 2188. N. 24, 32. पूर्णा ०रम् HARIV. 7842. RĪĀ-TAR. 1, 52. 4, 656. BHĀG. P. 2, 10, 11. 3, 6, 6. Häufig in Verbindung mit वत्सर und andern auf वत्सर ausgehenden Wörtern (सं०, अनु०, इद्०, इडा०, इड्०) für Jahr, und zwar immer an zweiter Stelle. Im fünfjährigen Cyclus ist es der Name des 2ten Jahres; WEBER, Naxatra 298. Comm. zu TBA. 1, 4, 10, 1. संवत्सर, परि० AV. 8, 8, 23. इदावत्सराय परिवत्सराय संवत्सराय कृषात बृकृन्मः 6, 55, 3. TS. 5, 7, 2, 4. 5, 7, 3, 4. TBA. 1, 4, 10, 1. 2. VS. 27, 45. 30, 15. KAUC. 42. PĀR. GĀHJ. 3, 2. PAṆĀV. BR. 17, 13, 17. VARĀH. BRH. S. 8, 24. VP. 224. BHĀG. P. 3, 11, 14. 5, 22, 7.

परिवत्सरीया (von परिवत्सर) adj. (निर्वृतादिष्वर्थेषु) P. 5, 1, 92. auf ein volles Jahr bezüglich, darnach sich richtend: ब्रह्मं कृषवत् ०णम् RV. 7, 103, 8. ऋविः AV. 3, 10, 3. in dem besondern Sinn (s. u. परिवत्सर) TBA. 1, 4, 10, 2.

परिवत्सरीय adj. dass. P. 5, 1, 92.

परिवपण n. nom. act. von वप् mit परि P. 8, 4, 31, Sch.

परिवर्ग (von वर्ज् mit परि) m. das Ausweichen, Vermeiden, oder das Besätigen: प्र प्रा वो अस्मे स्वर्षशाभिञ्जती परिवर्ग इन्द्रो दुर्मतीनाम् RV. 1, 129, 8. अर्पणवर्गम् ohne Auslassung, ununterbrochen, vollständig: अर्पणवर्गमेवाप्त्यानुद्वेतासु कुतं भवति TBA. 2, 1, 10, 3. 3, 3, 4. TS. 3, 4, 10, 4.

परिवर्ग्य (wie eben) adj. zu vermeiden: द्वेष्यो मित्राणां परिवर्ग्यः स्वानाम् AV. 9, 2, 14.

परिवर्जक (wie eben) adj. meidend, vermeidend, sich einer Sache abwendend: प्रूढासं MBH. 12, 6306. विरुद्धं 13, 6648.

परिवर्जन (wie eben) n. 1) das Meiden, Vermeiden, Sichbegeben einer Sache, Entgehen MED. n. 228. अथश्च (die praep. अथ) परिवर्जने सुÇA. 2, 537, 13. मौसस्य MBH. 13, 5596. मौस० M. 5, 54. प्रत्युपस्थितकालस्य सुखस्य परिवर्जनम् । अनागतसुखाशा च नैव बुद्धिमतां नयः ॥ MBH. 12, 5282. fig. विषाद० PAṆĀT. II, 196. व्यसनानामुपायज्ञः कुशलः परिवर्जने R. 6, 8, 14. — 2) Mord, Todtschlag AK. 2, 8, 2, 82.

परिवर्जनीय (wie eben) adj. zu meiden: (प्रमदाः) दुष्टभावाः VARĀH. BRH. S. 77, 17. गिरयो निदाघे यत्रैव दूरमितरे परिवर्जनीयाः RĪĀ-TAR. 4, 581.

परिवर्त (von वर्त् mit परि) m. 1) Umdrehung: अद्भि० (bei der Quirlung des Oceans) BHĀG. P. 2, 7, 13. vom Umlauf der Gestirne SŪRAS. 1, 27. —

2) Umlauf, Ablauf einer Zeitperiode, insbes. eines Jugs (H. 161. an. 4, 119. HALĀJ. 1, 117): ऋतूनां परिवर्तनं प्राणिनां प्राणसंतयः R. 2, 105, 23 (114, 11 GORR.). न कल्पपरिवर्तेषु परिवर्तन्ति ते तथा MBH. 3, 15462. युगानाम् SŪRAS. 1, 9. युगशतपरिवर्तान् ÇĀK. 193. सकृन्नपरिवर्त (युग) तद्वाह्यं दिवसमुच्यते MBH. 12, 8506. ०सकृन्नाणि 5, 3838. परिवर्त पुनः षष्ठे VĀJU-P. in Verz. d. Oxf. H. 52, a, 36. लोकानां परिवर्तं so v. a. am Ende der Welt R. GORR. 2, 76, 8. Jahr HALĀJ. 5, 15. — 3) Umkehr, Flucht; = प-

लापित H. an. = प्रवर्तन (wofür mit ÇKDB. अथवर्तन zu lesen ist) MED. — 4) Wiederkehr, Wiedergeburt: न यत्र भूयः परिवर्त उग्रः BHĀG. P. 1, 3, 39. — 5) Vertauschung, Tausch, Wechsel H. an. MED. MBH. 13, 2916. परि-

वर्ते कृते ताभ्यां गर्भाभ्याम् HARIV. 3334. KULL. zu M. 9, 292. स्वर० MRĪĀH. 17, 9. RĪĀ-TAR. 6, 366. अन्नं Wechsel der Diät GOLD. u. d. W. समुद्रं Vertauschung versiegelter Waare JĀĀN. 2, 147. परि० AK. 2, 9, 81. इव्य-

परिवर्तः (v. l. परि०) HIT. II, 99. — 6) Kapitel, Abschnitt TRIK. 3, 2, 24. VJUTP. 44. So heissen die Abschnitte im LALIT. — 7) Aufenthaltsort, Ort, Platz: निवेशं राचयामास परिवर्ते सुखान्नये HARIV. 3401. अथत्सकपरिवर्ते च वर्षं ऋषिवाहनः an dem Orte, wo ÇV. sich befand, 1911. —

8) N. pr. eines der 8 Söhne des Duḥsaba, eines Sohnes des Mṛtju, MĀRK. P. 51, 3, 62. — 9) N. pr. eines Königs der Schildkröten H. an. MED. परि० ĠAṬĀDH. im ÇKDB.

परिवर्तक (vom caus. von वर्त् mit परि) 1) adj. a) ablaufen machend, zum Ablauf bringend: युगस्य MBH. 3, 13105. मासर्तुसंज्ञापरिवर्तकेन सूर्याग्निना 12, 12135. — b) umkehren —, zurückfliessen machend KATHĀS. 46, 143. — 2) m. N. pr. = परिवर्त 8. MĀRK. P. 51, 14.

परिवर्तन (von वर्त्, simpl. und caus., mit परि) 1) adj. umkehren machend; f. ई Bez. einer best. Zauberkunst (विद्या) KATHĀS. 46, 148; vgl. विपरिवर्तिनी 121. — 2) n. a) das Sichumdrehen SUÇA. 1, 69, 17. संत्र-

स्तमत्स्यपरिवर्तनसंज्ञनितश्चेतफेन PAṆĀT. 188, 10. मानसोत्तरगिरि० um den Berg BHĀG. P. 5, 21, 7. मकार्कशय्या० das Sichherumwälzen auf KUMĀRAS. 5, 12. अङ्कपरिवर्तनोचिते — उभे । वल्लकी च वृहदयंगमस्वना व-

ल्गुवागपि च वामलोचना RAGH. 19, 13. ÇIÇ. 4, 47. — b) das Umdrehen: मन्दरगिरिः BHĀG. P. 3, 28, 27. — c) Umlauf, Ablauf einer Zeitperiode: युग० MBH. 1, 1254. यावद्युगानाम् — सकृन्नपरिवर्तनात् 3, 12990. HARIV. 11224. संसार० der Kreislauf der Geburten, das beständige Wiedergeborenwerden MBH. 12, 7755. — d) das Umtauschen, Wechseln H. 869. स

चकारात्मनः सद्यो रूपस्य परिवर्तनम् KATHĀS. 12, 50. वेषपरिवर्तनं विधाय PAṆĀT. 169, 15. MRĪĀH. 107, 14. पर्याय० (in einem Comp.) H. 18. — e) das Beschneiden (der Haare) ÇAT. BR. 2, 6, 2, 14. — f) angeblich = प्रेरण